

Prekentekest: Joh 2,1-11

Den tredje dagen var det et bryllup i Kana i Galilea. Jesu mor var der, og Jesus og disiplene hans var også innbudt. Da tok vinen slutt, og Jesu mor sa til ham: «De har ikke mer vin.» «Kvinne, hva har du med mitt å gjøre?» sa Jesus.

«Min time er ennå ikke kommet.» Men hans mor sa til tjenerne: «Det han sier dere, skal dere gjøre.»

Nå stod det noen vannkar av stein der, slik skikken var etter jødernes forskrifter om renselse. Det var seks kar, og hvert av dem tok to eller tre anker. «Fyll karene med vann,» sa Jesus. Og tjenerne fylte dem til randen. «Øs nå opp og bær det til kjøkemesteren,» sa han. De bar det til kjøkemesteren, og han smakte på vannet som var blitt til vin. Han visste ikke hvor den var kommet fra, men tjenerne som hadde øst opp vannet, visste det. Da bad han brudgommen komme og sa: «Andre setter først fram den gode vinen, og når gjestene er drukne, kommer de med den dårlige. Men du har spart den gode vinen til nå.»

Dette sitt første tegn gjorde Jesus i Kana i Galilea. Han åpenbarte sin herlighet, og hans disipler trodde på ham.

Slik lyder Herrens ord.

I dag har vi altså prekentekestens om vin-underet. Vi skjønner jo at det lå an til å bli en pinlig situasjon for vertskapet. – Beklager, ikke mer vin! Pinlig! Men heldigvis, Jesus ordna opp med historiens vin-under. Det ble glede og fest.

Det er vitset mye med dette at Jesus gjorde vann til vin. Som det er sagt på Sørlandet, «mi vett det, men vi liger det ikkje.» Eller presten oppe på Hedemarken som sa at hadde Jesus gjort vin-underet her i bygda hos oss, så hadde han nok gjort det motsatt, gjort vin om til vann. Skulle vi kanskje ønske at det var sånn?

Kanskje er det ikke så rart at det vitses og spøkes med dette vin-underet, for bryllupsfeiringen i Kana passer ikke helt inn i det bildet mange utenforstående har av kirke og menighet. Det er jo et faktum at det nettopp er her blant menighetenes kjernetropper at avholdsbevegelsen har sine beste og mest solide forkjempere.

Og langt inn i menighetenes kjernetropper kan vi jo spørre oss selv, var det nødvendig at Jesus tok så godt i? Kunne han ikke ha nøyd seg med éi flaske vin i det minste? Vet dere hvor mye vin Jesus lagde? Seks kar, hver på to-tre anker. Det tilsvarer 6-700 liter vin av beste kvalitet. Og det var garantert vin med alkohol.

Karen Blixen tøtsjer emnet bryllup i Kana i sin novelle Babettes gjestebud. Der beskriver hun et ganske så traust kristent miljø, sterkt preget av gamleprosten, som nå var død, men som hadde to ugifte døtre som bodde og levde et enkelt liv i sitt barndomshjem. Handlingen legger forfatteren til Berlevåg i Finnmark. De som har lest novellen, kjenner til den rørende omtalen av disse skjønne menneskene, som i prinsippet kunne være fra hvilket sted som helst.

«Medlemmene forsaket denne verdens gleder, jorden og alt dens vesen», skriver hun. «Alt dette var bare blendverk, og den sanne virkelighet som de higet mot med den dypeste hjemlengsel, var Det Nye Jerusalem.»

Menigheten av snart tilårskomne mennesker beskrives med kjærlighet og varme, i dette forblåste utkantstedet i ytterkanten av Europa. De opplevde en rik åndelig tid mens gamleprosten levde. Med årene var det også blitt noe uvennskap og splid blant dem.

Men så for fjorten år siden, sett fra novellens høydepunkt og klimaks, hadde det banket på de to prostedøtrenes dør. På trammen fant de en forkommen kvinne som viste seg å være Babette, en fransk dame som måtte flykte fra den franske borgerkrigen. Hun ble deres husholderske. Det skulle så vise seg at denne kvinnen som de to søstrene huset i sitt enkle hjem i Finnmark, at hun var kjent som en stor matkunstner i matkunstens hovedstad Paris. I Berlevåg visste ingen om hennes fortid.

Så en dag ble Babette eier av en stor pengesum, hele ti tusen francs, og gamleprostens døtre tok det da for gitt at hun nå ville reise tilbake til sitt hjemland. Men Babette insisterte på å få lage middagen til gamleprostens hundreårs minne i hjemmet til prostens døtre, der hele den gamle menigheten var invitert og hadde sett fram til denne viktige markeringen.

Babette skaffet de beste ingrediensene til festmåltidet fra sitt hjemland Frankrike. Hun betalte selv middagen. Men i små samfunn går rykter fort. Det ryktes at skumle ingredienser folk aldri hadde sett maken til hadde kommet på plass i kjøkkenet. Det var ikke sagt med rene ord hva alt var, men noe av frykten for hva de skulle få servert skyldtes synet av en stor levende skillpadde. Det var dertil kommet et trillebårlass med vin. Om det snakket man ikke en gang. Man bestemte seg for å gå til selskapet uten å kommentere maten hva de enn fikk servert, og det skulle være som om de aldri hadde fått smakens evne.

Til det store gjestebudet kom også en nevø til en av de gamle, en general. Han blir den eneste utenfra, og den eneste som med overraskelse og glede forstår hvilket måltid han får servert.

Babettes gjestebud er for meg som en preken over denne søndagens tekst. Dette festmåltidet viser seg å ha en helbredende og forsonende virkning på alle de frammøtte. Det er som at himmelen er nær. Gamle konflikter og fiendskap ble til vennskap. De sang salmer og holdt hverandre i hendene, og brutte forhold ble hele.

Så skulle det også vise seg at Babette hadde brukt hele sin formue på dette ene måltidet. Kun det beste var godt nok. Og det var verd det, for det ble et måltid som rørte ved menneskenes hjerter, enten man tilhørte dem som på forhånd var innstilt på å lukke sine sanser for denne verdens gleder, eller skal vi si himmelrikets gaver. Eller han som kom utenfra, og som også hadde sitt å tenke på, men tok del i måltidet med åpne sanser, og dertil visste hva alt han fikk servert var.

Slik er det, tenker jeg, når himmelriket kommer nær i et måltid som deles mellom søsken i troen. I bryllupet i Kana kom himmelriket nær med overflod, kvalitet og raushet. Alkoholen hadde nok også der sin virkning til å gi de frammøtte en god følelse sammen med den gode bryllupsmaten.

Et avholdsstandpunkt er et høyst prisverdig standpunkt. Som kristne må vi begrunne det ut fra forhold som hensynet til vår neste eller egen helse. Vi har ikke noe direkte bud eller formaning som forbyr oss å drikke alkohol, men vi har formaninger om å ikke drikke oss fulle på vin, (Ef 5,18) og dertil skriver Paulus: «La oss altså ikke dømme hverandre! Fell heller den dom at ingen må få sin bror til å snuble og falle.» Rom 14,13. Så er det også en sannhet i visdomsordet fra Ordspråkene: «For den som eter og drikker, blir fattig, og rusen kler folk i filler.» Ords 23,21. Vi har alle sett, hørt og erfaringer noe av dette gjennom livet.

Det er nok et godt råd å følge for de aller fleste å være totalavholdende til alkohol, men det er ikke det eneste kristelige standpunktet. Vi må også likestille måteholdet. Det er nok dette som ligger nærmest til det som Herren selv og apostlene praktiserte. Også her kan man ivareta hensynet til sin neste med å unngå å nyte alkohol i offentlige sammenhenger og når barn og unge, eller folk som sliter med avhengighet er til stede.

Folk som har lest sin bibel vil vite at god kvalitetsvin har sin plass på bordet i det store gjestebudet i himmelen. Når den tid kommer, er jeg sikker på at overfloden, kvaliteten og rausheten i dette festmåltidet langt vil overgå selv bryllupet i Kana. Da skal det ikke mangle på noen ting, slik Jesaja skuer inn i det som kommer med disse ordene:

«På dette fjell skal Herren, Allhærs Gud, gjøre et gjestebud for alle folk, et gjestebud med fete retter, et gjestebud med gammel vin, med fete, margfulle retter og gammel, klaret vin. På dette fjell skal han fjerne sløret som tilhyller alle folk, dekket som er lagt over alle folkeslag. Han skal oppsluke døden for evig. Herren vår Gud skal tørke tårene bort fra hvert ansikt. Fra hele jorden skal han ta bort den skjensel hans folk lider. For Herren har talt.» Jes 25,6-8.

Fullendelsen av Guds rike hører ennå framtida til. Men når den tid kommer, og det strømmer på av mennesker fra øst og vest og fra nord og sør for å sitte til bords i Guds rike, (Luk 13,29) da tenker jeg noen vil nikke anerkjennende til smaken av vinen, mens andre vil nyte måltidet mer uten å kommentere. Men virkningen og gleden vil være god for alle. Og vi må tenke oss en bruk uten misbruk – uten skyggeside og alkoholens forbannelse. Og det er som at det gamle ønsket, «måtte det bekomme dem vel,» oppfylles i en høyere dimensjon og Gud signer maten slik vi har fått en forsmak på her allerede.

Underveis har Herren selv gitt oss et måltid til å minnes ham, der også vinen inngår. Den gang Jesus innstiftet nattverden sa han: «Jeg har lengtet inderlig etter å holde dette påskemåltidet med dere før jeg lider. For jeg sier dere: Aldri skal jeg spise det mer før det har fått sin fullendelse i Guds rike. Så tok han en kalk, bad takkebønnen og sa: Ta dette og del det mellom dere. For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike er kommet.» Luk 22,15-18.

La oss huske dette hver gang vi feirer nattverd i kirken. Nattverden er en hellig handling, innstiftet av Jesus – og himmelriket er nær som det var i bryllupet i Kana, og som det en gang skal bli i det fullendte Guds rike.

For også himmelens gjestebud er en bryllupsfest. Når den tid kommer, skal Herren Jesus ansikt til ansikt møter sin brud som er hans utkårede kristne menighet.

Jesus sikret glede og fest i Kana. Jeg tror ganske bestemt at Jesus unner oss mye glede og fest den dag i dag. La gjerne denne dagen fylle oss med en ekte himmellengsel. Vi har da mye å se fram til, vi som kan regne med himmelens glede, og som får være disipler av Jesus i dag.

For meg handler ikke lengselen etter det fullendte Guds rike om flukt fra forpliktelsen i hverdagen her hvor vi bor, og i den verden vi er en del av. Snarere tvert imot. Som borgere av to riker tror jeg gleden over det som kommer og han som er hos oss, frigjør til all god gjerning mens vi venter.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.